

omtrent 10 Fod over den nuværende Vandstand. Saadanne Vandstandsmærker skulle ogsaa findes andre Steder ved Thingvallavatn.

Efter at være kommen til Thingvellir, udhvilede vi os og toge derfra tilbage til Reykjavik. Som man ser, fremkom der ikke ved denne Udflugt særlig nye Resul-

tater; men det viste sig dog derved, at der selv i en Egn, som ligger saa nær ved Islands Hovedstad og som for en Del er tæt befolket, er Rettelser at gjøre til Gunnlangssons fortjenstfulde Arbejde. Af denne Grund fortjener det ovenstaaende mulig ogsaa at blive offentliggjort.

I Anledning af Navnet „de fyenske Alper“,

af Ed. Erslev.

Skjønt man almindeligvis ikke regner den Omstændighed, at et Sted har det eller det Navn for en Sag af Vigtighed, bliver Forholdet et andet, naar det f. Ex. er et helt Højdedrag, der er paa Tale, og naar man vil betegne det med et Navn, som ogsaa skal kunne gaa ind i Videnskaben; i saa Fald kan der være særlig Grund til at dvæle derved, tilmed naar Navnet ikke er rigtigt. Det Navn, hvormed vi her sysselsætte os, er fra først kun fremkommet for Løjer, og det er tillige morsomt nok, at man med Sikkerhed véd, hvem der har opfundet det. *Pontoppidan* siger nemlig^{*)}: „Velærværdige Hr. Bredstorf Sogne-Præst for Ollerup og dets Annex, en vel fortjent og naturkyndig Patriot, kalder disse Banker sine Fyenske Alper“. Det varede kun kort, inden dette Navn kom frem paa ny, men i Alvor; ti Aar efter staa der nemlig hos *N. Jonge*^{**)}: „en ophøyet Landryg af Bierge eller fyhnske Alper ligger næsten allevegne ikkun en Miil fra Fyhns søndre Strand.“ Kort efter gjenoptog *H. O. Scheel* Navnet, men atter for Løjer; han siger nemlig^{***)}: „Tillige strækker sig en høj Landryg omkring den gandske sydlige Halvdeel af Øen i næsten en Miil Frastand fra Søen; den bestaar af en Kiæde af smaa Bierge, hvilke man for Skjemt kalder *de fyenske Alper*.“ Og efterhaanden blev Navnet almindeligt, i Reglen for Alvor, saaledes, for at nævne et Par Exempler, hos *Gliemann*†), *H. Petersen*††) og *C. Hansen*†††).

Det er nu visselig meget rigtigt, naar en *anonym*

Forfatter^{*)}, der aabenbart godt kjender til vore topografiske Forhold, gaar ud fra, at Navnet ikke bør anvendes paa et saa udstrakt Terræn, som vi finde f. Ex. hos *Scheel*, og man maa være enig med ham i, at det Højdestrøg, der udgaar nordøst for Faaborg, og derfra naar mod Nordvest til hen imod Assens, ikke alene er meget malerisk, men ogsaa sjældent paa vore Øer. Dette Højdestrøg dannes af Rullestenssand, imedens Rullestensleret ellers er fremherskende paa Fyen; man finder her Hede-strækninger og store Moser, hist og her ser man lidt Boghvede, Havre og daarligt Græs eller Granplantninger, og der er kun faa Mennesker og Huse — kort sagt: det hele gjør et Indtryk, som om det var et „jysk“ og ikke et „dansk Landskab“, for at bruge de urigtige Navne, vore Malere fra et kjøbenhavnsk Standpunkt have indført for Jyllands og Øernes Natur. Dette Højdestrøg naar igjennem Diernisse, Svaninge, Haastrup, Vester Hæsing og Jordløse Sogne, og de højeste Punkter deri ere Kongens Høj 371, Rikelsbjerg 355, Lerbjerg 400, Trebjerg 407 og Sandbjerg 356 danske Fod. Man har her paa mange Steder skjøne Udsigter, saaledes især fra Trebjerg, der har sit Navn, fordi det hæver sig op i tre særskilte Bakker, og fra Sandbjerg. Naar man kommer der, bliver man i Sandhed overrasket ved, at man kan se over en stor Del af Fyen med Smaaøerne, Thorseng, Ærø og Als, Punkter ved Aabenraa og Haderslev o. s. v.

Fyens højeste Punkter ligge for Resten helt skilte fra det nævnte Strøg og langt oppe i Landet, saaledes *Trebjerg Bavnehøj* 418 og et Punkt i Præstegaardshaven i *Vissenbjerg* 410 Fod, begge mellem Odense og Assens. Ogsaa det navnkundige *Ørnebjerg* hører ikke med dertil. Naar man kommer til dette Punkt, opfyldt

*) Den Danske Atlas. Tome III. 1767. S. 381.

**) Ludvig Holbergs Geographie. 5te Del. 1777. S. 247.

***) Almindelig Udkast til Krigens Skueplads. 1785. S. 250.

†) Den danske Stats geographiske Beskrivelse. 1ste Bd. 1817. S. 163.

††) Das Koenigreich Daenemark. 1828. S. 16.

†††) Danriget. 1830. S. 14.

*) *M. Stoenstrup*. Dansk Maanedsskrift. 1867. 2det Bd. S. 183.

af Tanken om Slaget 1535 i Grevens Fejde, ved hvilket, for at bruge *Paludan Müllers* træffende Udtryk*), Johan Rantzau „efter halvanden Times Kamp vandt den herligste Sejr og befæstede Danmarks Krone paa sin Herres Hoved“, bliver man let skuffet. Ørnebjerg er nemlig slet ikke et Bjærg, men kun nogle dyrkede Marker, der naa 270 Fod og som kun hæve sig lidt højere end det omgivende Terræn, og det gaar altsaa her paa samme Maade som med Slagmarken paa Nonnebjerg ved Skanderborg, hvor Niels Ebbesen faldt; thi dette Bjærg, der naa 275 Fod, er heller ikke andet end Marker, som ikke hæve sig synderlig frem fra Omgivelserne.

Som man véd, bruges Navnet „de fynske Alper“ selv i flere Bøger fra vore Dage uden nogen som helst Tilføjeelse af, at det fra først kun er opkommet „for Skjemt.“ Den ovennævnte anonyme Forfatter er gaaet endnu videre, og han vil hævde, at „det virkelig ikke saa ganske og aldeles er for Spøg, at man kalder det udstrakte Højdedrag ved Faaborg for de fynske Alper“; men her er han vistnok paa Vildspor, dels fordi han ikke har set sig tilstrækkelig om uden for Landet, og dels vel ogsaa, fordi han ikke kjender, hvorledes Navnet er opkommet. Det er sikkert nok, at Danmark har en Mængde Steder, der udmærke sig ved en stor Skjønhed, ligesom jo ogsaa vor Natur ikke undlader at gjøre meget Indtryk paa den fremmede, især den, der kommer fra det for største Delen højst kjedsommelige og usympatiske Nordtyskland; man véd jo nok, at Pommeren, Vest- og Østpreussen, Brandenburg, Schlesien, mange Dele af Sachsen og Hannover o. s. v. høre til de kjedeligste Egne i Verden. Det er ogsaa højst paafaldende, naar man fra disse Egne kommer f. Ex. til Lauenburg eller til det østlige Holsten; thi dér ser man øjeblikkelig den Natur, vi saa godt kjende herhjemme. Ved Danmark maa man dog lægge Mærke til, at om end mangfoldige af vore Egne ere smukke, saa ligne de fleste af dem i høj Grad hverandre; man tænke f. Ex. paa Udsigterne Roskilde, Kalundborg, Nyborg, Middelfart, Horsens, Aarhus o. s. v. i det uendelige, og man vil mindes, at det er en og samme Grundtone, som gaar igjennem dem alle. At denne Ensformethed giver et Udslag paa mange forskellige Omraader, kan ikke være nogen Tvivl underkastet; men her skal kun nævnes et enkelt. *Erik Bøgh* har saa vittig, i det han spiller paa vor store Landskabsmalers Navn, sagt om mange af vore Landskabsbilleder: „Parti, taget i Nærheden af Skovgaard“, og det ligger nær, at det netop er Ensformetheden i Landskaberne, som fremkalder Ensformetheden i Billederne. At dette kan være saaledes,

*) Grevens Fejde. 1ste Bd. 1853. S. 427.

stadfæstes ved en Ytring af *Alex. v. Humboldt*, der ikke alene havde været vidt omkring, men ogsaa var en dygtig Tegner, saa at han var virkelig sagkyndig. Han siger nemlig*), at „Landskabsmaleriet vilde blomstre op til en ny, aldrig før set Herlighed, naar evnerige Kunstnere tiere kunde overskride Middelhavets snævre Grænser, og naar de, fjærnt fra Kysten, ret levende kunde opfatte den mangesidige Natur i Tropeverdenens fugtige Bjærgdale“. Store Opgaver pleje jo i Reglen ogsaa at fremkalde store Mænd.

Paa den anden Side er der naturligvis ogsaa forskellige Landskaber hos os; men naar en fremmed har været nogle faa Steder i vort Land, har han i Grunden set alt det skjønneste og mest særkjendelige af vor Natur. Man kan af saadanne Steder maaske fremhæve fem. — Saaledes for det første Sølandskabet *Øresund* med de dejlige Bøgeskove langs Kysterne og dets Masser af Skibe. Ingen, der har været i Neapel, vil nægte, at Golfen dér er langt skjønnere end vort Øresund, men i én Henseende overgaar dog vort Sølandskab det syditalienske; thi hos os er der jo mangan Gang hundreder af alle Slags Skibe, medens man ved Neapel kun ser nogle Fiskerbaade og højst et Par Damp- og Sejlskibe. Det uheldige for os ved Sammenligningen er bl. a. Lysvirkningen og Farverne; ser man f. Ex. fra Skodsborg paa en solklar Dag ud over Sundet, kan Lysvirkningen være herlig, men det er des værre kun paa faa Dage, at man har rigtig klart Vejr og smukke Farver, medens det er en Undtagelse, naar det er diset over Neapels Golf. — Dernæst er der det andet Sted, Kridtlandskabet *Møens Klint*, hvor det hvide Kridt har antaget saa mærkelige Former, medens Klinten oven til er dækket af Skov og neden til omskylles af Havet. Det er let at indse, at dette Punkt tidlig maa have tiltrukket sig Opmærksomhed, og man har allerede fra 1757 en udførlig Beskrivelse deraf, hvori Taleren, Slotsgravlene, Sommerspiret o. s. v. nævnes. Denne Beskrivelse er forfattet af *J. A. Dyssel**) og er ret særkjendelig for Datidens Skrivemaade. Der siges saaledes bl. a. deri: „Hvor man vender Øynene, sees lutter Forandring, nu en Dal med Bocage og en rindende Bæk i Midten, nu et Kride-Bierg foruden anden Zirats, end dets Høyde og Hvidhed, nu en udhængende Klippe, med den deyligste Skov paa, som ret kand forestille de ægyptiske Hortos pensiles (hængende Haver); nu høres her Havets Brus, nu et Echo, der farer op imellem Biergene med

*) Kosmos. 2ter Bd. 1847. S. 86.

**) Tilforladelig Efterretning om det navnkundige Forbjerg Møens Klint. Danmarks og Norges oekonomiske Magazin. Tome I. 1757. S. 239.

mangfoldige Giensvar.“ Og saa følger Forfatteren til, at dersom han ikke vidste, at det var paa „Naxus“, at Ariadne raabte efter Theseus (Ovidius Epistol. X Heroid), kunde han være tilbøjelig til at tro, at det maatte være paa Møen. Ved dette Sted føres Tanken helt naturlig over til Rügens Klint, et Punkt, hvor jeg beklager ikke at have været. *E. Petit* har nylig givet en fortrinlig Skildring deraf*), og han siger, at medens Møens og Rügens Klinter omtrent have samme Længde ($\frac{3}{4}$ og 1 Mil) og Højde (400 og 375 Fod), frembyder Møen „større Afveksling og Mangfoldighed“ og har „flere Pynter og bratte, høje Skrænter saa vel som flere maleriske Former af Klippemassen“. Det er vist vanskeligt ellers i Verden at finde noget tilsvarende til disse to Punkter; Kridtklinterne ved Kysterne i det sydlige England og i Normandiet have ikke de mærkelige Former, og da de nu tillige mangle Skov, kunde de i landskabelig Henseende nærmest kun sammenlignes med Stevns Klint. — End videre er der Kulturlandskabet *Bregninge Kirkebakke* paa Thorseng. Naar man kommer op paa dette Punkt, der kun ligger 235 Fod over Havet, undres man over den vide Udsigt, som omfatter over 100 □ Mile eller næsten saa meget som hele Sjælland; Land og Vand ligge under ens Fødder, som om det kunde være paa et Landkaart, og saa er tillige alt, hvad man ser af Land, saa uendelig frugtbart. Marker, omgivne af levende Hegn, frodige Skove og Haver. Det er et prægtigt „dansk“ Landskab, og det hele er ligesom en Park i storartet Stil; uvilkaarlig udbryder man med *H. C. Andersen*: „Jeg tror, der er skønnest i Danmark.“ **) — Fremdeles er der Hedelandskabet *Himmelbjerg*. Mærkeligt er det, at et Punkt saa langt inde i Landet og med kun 500 Fods Højde kan frembyde en saa vidstrakt Udsigt, og overraskende er det tillige, hvad man har for sig: i Forgrunden store Hedekuller, der se ud, som om de vare klædte med Fløjl, i Mellegrundens Bøgeskove og en Ferskvandsmasse, der frister os til at tænke, om der dog mulig ikke inde i det lille Jylland skulde være en vældig Flod, imdens vi jo vide, at det i Virkeligheden kun er Søer, og saa i Baggrunden Lyngheder.

*) Fra alle Lande. 1882. Hefte 7—8. S. 17.

**) Efter godhedsfuld Meddelelse af Lærer *H. Rasmussen* i Bregninge kan man her bl. a. se følgende Dele: Lørd Øst hele Langeland, paa Strækningen Korsør—Skælskør Boeslunde Kirke og Mølle samt Taarnborg (eller Hemmeshøj?), samt paa Laaland Vindeby, Frederiksdal, Horshunde, Kjøbelev, Brønderslev og Nakskov; — imod Syd en Del af Kyststrækningen, øst for Kielerfjord (utydelig); — imod Vest Ærø samt Kysten af Als med Nordborg Slot; — imod Nord Smaaperne langs Fyens Kyst, Horne, Diernisse o. s. v. og Kværndrup.

Kom *Øhlenschlägers* Hagbarth her, vilde han ikke om vort Land sige: „Nydelige Myretuer, Bikuber for travle Bier.“ — Og endelig er der *Vesterhavslandskabet* fra Skagen til Blaavandshuk med Sandklitterne, der i Afstand se ud som takkede Kalkbjerge, og som, naar man vandrer omkring i dem, vise os saa store Modsætninger i Farven: det hvide Sand, „Smaaholmene“ af den blaagraa Marehalm eller Krattene af Klittornen, hvis Løv saa stærkt minder om Olietræskovene, som man ser, naar man kommer paa hin Side Alperne, de lysegrønne Græsflader, „Fenner“ kaldte, og den brune Lyng, samt den vældige Havflade med sit skiftende Lys. „Trindtom“, siger *Steen Blicher* i den mærkelige lille Bog om vor Vestkyst*), „Sandhavet med dets ubevægelige Bølger, imod Vesten Storhavet med sine evigt urolige Vover, og imod Østen, paa hin Side Ørkenen, en mørk Stribe af det opdyrkede og beboede Land“. Det Indtryk, man modtager ved en Vandring i Klitterne, er vistnok storartet, men ogsaa afskrækkende, og „man føler maaske ingen Steds i vort Land saaledes som dér, hvor velgjørende Naturen hos os med dens afrundede Bakker og dens Frugtbarhed virker paa Menneskets Sind“ **). — Man nævner tit her i Danmark to Egne som noget sjældent og overordentligt, nemlig *Grejsdalen* ved Vejle og *Bornholm*. Kommer man ned i Tyskland, ser man dog snart Partier, der ligne Grejsdalen, men ere mere storslaaede og prægtige, og jeg mindes saaledes allerede at have gjort denne Iagttagelse lige syd for Göttingen: Bornholm med Kodalen, Helligdomsklipperne o. s. v. er for smaaladen til at kunne bøjle om Prisen, hvor smuk Øen end er.

Vil man nu sammenligne de schweizerske Landskaber med vore, finder man snart, at Schweiz har langt større Uligheder og langt større Modsætninger end Danmark, og det egner sig derfor ogsaa meget bedre end vort Land til at fremkalde et storartet Sceneri i Landskabsmaleriet. Gjennemgaar man i Tanken alene, hvad man kan have set paa en Vandring igennem et eneste Dalstrøg i Schweiz, vil man finde dette stadfæstet: en Alpese med skjønt formede Klippekyser, en Dalsnævring med en brusende Flod, en smilende Engstrækning med Frugttræer og maleriske Huse, Skove op ad Klippeskraenten med mangfoldige, nedstyrtende Bjergbække, et dejligt Tæppe af lave Alpeblomster, Sne, Laviner, Jøkler, glimrende Sollys, spillende Farver, bratte Afgrunde, brusende Fosser, svimlende Broer — Altting er ligesom tryllet sammen her. Den store engelske Botaniker *Hooker*, der har rejst saa meget, gjør opmærksom paa, at Andesbjergene og Himálaja vistnok

*) Vestlig Profil af den cimbriske Halvo. 1839. S. 40.

**) *Ed. Erster*. Den danske Stat. 1855—57. S. 94.

ere vældigere og mere storartede end Alperne i Schweiz; men saa følger han til, at imedens man maa tilbringe Dage paa Anderne og Himalaja for at komme fra den ene Udsigt til den anden, fra det ene Plantebælte til det andet, ligge i Schweiz alle de forskjellige Ting nær ved hverandre, og man har her kun nødvendig at bruge en enkelt Dag eller mindre for at drage fra den ene Side af Bjærgmassen til den anden. Af denne Grund kalder han ogsaa Schweiz „det skønneste Bjærgland i Verden.“ Det, som vi savne ved de schweizerske Landskaber i Modsætning til vore, er naturligvis Havet, og det er ikke nogen sygelig, men en hel naturlig Følelse, som griber os, naar vi oppe i Alperne længes efter Havet; hvor stor denne Længsel er, ser man ret, naar man efter længere Tids Omstrejfen i Schweiz atter kommer f. Ex. til Genève-søen, hvis Vandmasse er stor nok til i visse Maader at kunne erstatte Havet som Landskabsmoment. At Sø-maleriet er saa stærkt fremme hos os, stemmer i øvrigt godt med den i os herskende Naturfølelse. I Anledning af alt dette om Schweiz kommer jeg ellers til at tænke paa en Samtale, jeg for en Del Aar siden havde med en Schweizer paa Jærnvejen, syd for Basel. Landet her er temmelig fladt, med Høje og frugtbare Marker, og paa min Ytring om, at det var kjønt og at det mindede mig om Landskaberne inde i Landet hos os, svarede han: „Ja, det kalde vi nu ikke smukt, det er altfor ensformet; vi Schweizere ville have høje Bjerge som de dér“, og saa rakte han Haanden ud imod Berneralperne, der just nu skinnede med „Alpeglødningens“ ubeskrivelige Glans. Svaret var slaaende. — Og hertil kommer end videre, at Naturen i Alperne er saa uendelig forskjellig fra vor; den Udtryksmaade, som egner sig for disse Bjerge, passer heller ikke for vor Natur, og det kan derfor heller ikke andet end fremkalde et Smil, naar nogen for Alvor vil bruge Navnet „de fyenske Alper“. Enhver, der har set baade de schweizerske og de fyenske Alper, maa sige, at de sidstes Navn er af samme Slags, som om en eller anden Grundejer faldt paa at kalde sin Bæk Rhinen, Volga eller Amazonfloden, og man vilde i Sandhed undres, naar et saadant Navn gik over paa almindelig udbredte Kaart eller i almindelig brugte Bøger. Velærværdigheden i Ollerup har vist heller aldrig drømt om, at hans Smule Vittighed skulde holde sig i langt over 100 Aar og paa adskillige Steder gaa igjen som Alvor.

Man kunde nu vistnok sige hertil, at et saadant Navn ikke maa regnes for andet end en billedlig Talemaade eller et „Slagord“, og Slagord ere jo gode, fordi de i den kortest mulige Form give os det, hvortil der ellers behøves en lang Forklaring. Ja vist! Slagord ere gode, vel at mærke, naar de du noget og naar de give

os det særkjendelige ved Sagen. Man har ogsaa omkring i Verden mangt et geografisk Navn, der er et godt Slagord, som f. Ex. Venezuela eller Lille Venezia, hvilket Navn Alonzo de Hojeda 1499 gav en indiansk Landsby ved Sydamerikas Kyst, der var bygget paa Pæle, Tafelbjærgene paa Kap, Jordanfloden i Mormonernes Land, de avstralske Alper, de californiske Søalper (Navnet „de skandinaviske Alper“ er ikke godt, fordi de store Fjældmarker paa den skandinaviske Halvø kun rent undtagelsesvis ligne Schweizeralperne med deres takkede Tinder; det er Tyskere, som have lært os dette Navn, og hverken i Norge eller i Sverige bruges det) lige til „den norske Skov“ i Sorgenfri efter det norske Hus, som ligger i den, og „norske Bakke“ paa Frederiksværk efter Naaletræerne, man har plantet der, eller „det norske Parti“ paa det smukke Liselund, som indrettedes af Kammerherre *de la Cabrette*). Navnet „det sachsiske Schweiz“ for Meissenerhøjlandet skriver sig fra to Præster *Götzinger* og *Nicolai*, som rejste om i det 1786 og 1803; den første af dem brugte det i en Bog, der udkom 1804^{*)} og bragte den hidtil temmelig ukjendte Egn i Mode. Dette Navn er ellers ikke saa ilde. Udsigten fra Bastei med Elbdalen og de forunderlige formede Sandstenskegler er jo storartet og glimrende, og da der nu selvfølgelig i Schweiz er mange skønne Bjærgegne uden Alper og evig Sne, maa Navnet „det sachsiske Schweiz“ godt kunne forsvares; en anden Sag vilde det være, om man havde sagt „de sachsiske Alper“. Men at kalde det sydlige Fyens 400 Fod høje Sandbakker „de fyenske Alper“, naagtet de ikke have Spor af Lighed, hverken i Højde eller i Jordbundens Sammensætning eller i Form med Schweizeralperne, der ere 40 Gange saa høje, vidner om en fuldstændig Misforstaaelse af, hvad et geografisk Navn skal betyde, og det minder kun altfor meget om Manden, der kaldte sin Villa noget med „høj“, skjønt Villan ligger helt nede i et Hul. Dersom en fremmed kommer til Faaborg, efter at have rejst omkring i Schweiz, og hører, at vi kalde et lille Højdestrøg hos os med det pompøse Alpenavn, maa han finde os altfor latterlige i vor nationale Forføngelighed eller ogsaa — lidt indskrænkede. Det gaar jo med Geografien ligesom med andre Videnskaber; efterhaanden har man uddannet en vis geografisk Terminologi, og efter denne forstaar man ved „Alper“ højtliggende Fjældstrækninger, der gaa ud i Takker, Spidser, Horn o. s. v. Navnet

*) Møen, beskrevet af *J. Paludan*. 2den Del. 1824. S. 70.

**) *With. Leb. Götzinger*. Schandau und seine Umgebungen oder Beschreibung der sächsischen Schweiz. Dresden. 1804.

kommer for Resten rimeligvis af det ældgamle og vidt udbredte Ord „alb“, der betyder hvid og er det samme som det latinske albus. I Enkelttallet bruges Navnet om den ru og takkede Kalkmasse, der paa skraa gaar ned over den tyske Højslette, og hedder „schwäbisch Alb“ eller „rauhe Alb“.

Man indvender ikke, at vi, skjønt vi ikke have faste Bjerge, dog have Navne som Himmelbjærgen o. s. v. Forholdet er nemlig dette, at Ordet Bjærg er et ægte dansk Udtryk (af oldnordisk bjarg), der kan anvendes paa ethvert fremragende Punkt, selv om det kun udgjøres af Sand, og vi have derfor „Bjærg“ i Mængde, og det ikke alene enkelte Punkter, men ogsaa hele Bjærgpartier. Almuen paa Mols f. Ex. siger „Agri-Bjærg“, syd for Aarhus „Holme-Bjærg“ eller „Skaade-Banker“, nordøst for Holstebro „Fjæld-Bjærg“, ved Gram „Skibelund-Bjærg“ og ved Middelfart „Lunge-Bjærg“, og det lyder umægtelig lidt underligt over for den dannede, for hvem Ordet Bjærg er det samme som Klippe, at høre en Almuesmand i Jylland eller Fyen sige, at han „kommer ude fra Bjærgene.“ Hvor ringe en Højde der hører til at danne „Bjærg“ hos os, ser man deraf, at „Horns“, „Art“- og „Gjøde-Bjærg“, som alle høre til Klitterne, syd for Ringkjøbingfjord, kun have en Højde af 70 Fod.

Navnet „Alper“ er derimod et Fremmedord, som ikke bør anvendes paa vor Natur, og at Ordet og dets Betydning er fremmed for os, ser man bedst deraf, at det er brugt om danske Højder, medens ingen vilde falde paa at tale om jyske, sjællandske eller fynske „Fjælde“, fordi Fjæld (af oldnordisk fiall) er et nordisk Ord og fordi vi altfor godt vide, at der til et saadant hører ét, nemlig en fast Grundmasse, den være nu Sten eller Is. Navnet „de fynske Alper“ er baade smagløst og meningsløst, og det *fortjener ikke at frembrages eller bruges*, uden naar det sker „for Skjemt“; men skjemtevis kan man jo sige saa mange Ting, der ere baade smag- og meningsløse.

Som man ser, have vi til det ringe Navn paa et Højdestrøg hos os knyttet en og anden Betragtning af større Rækkevidde og bl. a. søgt at indsætte vore Landskaber paa den Plads, som tilkommer dem, hverken højere eller lavere; derfor vil man maaske ogsaa med lidt Velvilje tænke over det, som her er fremført. Danmark er jo den røde Traad, som bør gaa igjennem vore Møder og vort Tidsskrift, og selv en eneste lille dansk Bemærkning, der er ny i Opfattelse eller Form, vil kunne virke ligesom et Lysglimt, der fremmer vort Hovedformaal: Kundskab og Kjærlighed til Fædrelandet.

Mindre Meddelelser.

Steppefugle i Danmark. Imellem de mere tilfældige Gjæster af Fugle verdenen, som af og til træffes inden for vort lille Lands Omraade, indtage Steppefuglene et forholdsvis stort Tal, hvad der saa meget mere er mærkeligt, som vort Land jo til Dels er adskilt fra det øvrige Europa og derved fra de store, træløse Sletter, hvor de nævnte Fugle fortrinsvis optræde og til hvis Karakterdyr de høre. Der er hos os truffet ikke færre end 7 Arter af disse Fugle, nemlig den kirgisiske Steppehøne, den store Trappe, Dværgrappen, Kravetrappen, Braksvælen, den europæiske Træl og endelig den afrikanske Ørkenløber.

Af disse har den kirgisiske Steppehøne (*Syrhaptes paradoxus*) egentlig hjemme i Ørkenen Gobi og paa de kirgisiske Stepper; men den naar dog saa langt imod Vest som til Volga. I Sommeren 1859 viste der sig pludselig en Flok i det vestlige Europa, og et enkelt Stykke blev i Juli samme Aar fundet ved Hobro. Men 1863 gjæstedes Europa af langt talrigere Flokke, som endog spredte sig saa langt som til Sverige, Norge, Skotland og Ireland. Flest synes der dog at være komne til Danmark og især til Vestjylland, hvor de talrigst slog ned i Egnen omkring Ringkjøbing Fjord*. Man jagttog endog en Flok paa omtrent 200 Stk. og fandt tillige Æg af dem i Jylland; mange Steppehøns jagttoges

for Resten helt op til Skagen, hvor de flokkevis opholdt sig helt ind i December, ja endnu i Februar 1864 saas en Flok i Vester Tversted Klitter. Senere har man ikke jagttaget Steppehøns her i Landet, skjønt de i deres Hjemstavn ere Trækfugle*).

Den store Trappe eller Trappaasen (*Otis tarda*) er vistnok ogsaa en selskabelig Fugl; men den er dog kun truffet enkeltvis hos os, hvad der sagtens er en Følge af, at den kun er en daarlig Flyver. Den er omtrent saa stor som en Kalkun og opholder sig paa de vidtstrakte Sletter i Mellemrusland, en stor Del af Asien, Nordvestafrika samt enkelte Egne af Sydvesturopa. Mærkelig nok forekom Trappaasen endnu i Slutningen af forrige Aarhundrede temmelig almindelig i det sydlige Sverige, hvor den ogsaa yngede, men hvor den nu kun er sjælden. Den er flere Gange bleven skudt i Jylland; 1860 blev endog en Hun fanget paa Reden ved Matrup nær ved Horsens og sendt til Kjærbøllings zoologiske Have, hvor den dog kort efter døde**). Dværgrappen (*Otis tetrax*) fra Sydrusland, Ungarn og Sydvesturopa træffes noget almindelig ere i Danmark. Den er saaledes foruden flere Gange i Jylland skudt paa Møen (1850), paa Amager (1861), paa Asnæs (1872) og ved Nykjøbing paa Falster (1874). Allerede *Pontoppidan****) omtaler, at den

*) I. Reinhardt, „Om den kirgisiske Steppehøns Forkomst“ (Vidensk. Medd. f. natuh. For. i Kjøbenhavn, 1863, — I. C. H. Fischer (Steppehønsene“ (Naturh. Tidsskrift, 3 Rk. 3 Bd, 1864—65)

*) N. Kjærbølling, Skandinaviens Fugle, S. 492. (Udgaven 1875—77 ved I. Collin).

**) N. Kjærbølling, l. c. 433.

***) Den danske Atlas, Tome I, 1763, S. 625.